

Motion till riksdagen 2012/13:So216

av **Barbro Westerholm (FP)**

Insatser för dövblinda

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om insatser för äldre dövblinda.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ytterligare uppdrag till Socialstyrelsen om dövblindas behov av dövblindtolkning och möjligheter att uppnå full delaktighet, jämlikhet och självständighet samt fullt självbestämmande i samhället.

Motivering

Att ha gravt nedsatt syn och hörsel eller till och med vara helt döv och blind innebär stora krav på den enskilde och omvärlden. Målet måste vara att personer med dövblindhet vare sig den är medfödd eller förvärvad ska få ett så bra liv som möjligt, här och nu och framöver. Eftersom människor med dövblindhet är lika olika varandra som alla vi andra fordras individualisering av hur man kan skapa kontakt, socialt samspel, kommunikation och därmed livskvalitet mellan den dövblinde och övriga i samhället.

Det finns inga säkra siffror på hur många människor med dövblindhet det finns i Sverige. Det kan röra sig om cirka 2 000 personer under 60 år varav 400 har förvärvat dövblindhet innan de utvecklat ett språk. Hur många som blivit dövblinda sent i livet vet vi inte säkert men Statskontoret har uppskattat antalet över 75 år till ca 30–40 000 personer. Det är en stor grupp som inte fått samma uppmärksamhet som yngre med dövblindhet.

Staten har sedan ett antal år satsat medel för stöd till personer med dövblindhet. Statskontoret har på uppdrag av regeringen analyserat stödets användning och kommit med en rapport till regeringen i mars 2011 om vad som behöver göras för att stödet ska kunna utnyttjas mer effektivt. Regeringen har därefter gått vidare och gett Socialstyrelsen i uppdrag att utse en aktör med uppgift att ha nationellt ansvar för expertstöd, information med mera inom

Fel! Okänt namn på

området dövblindhet. Det bidrag som Nationellt kunskapscenter för dövblindfrågor fått sedan 2004 av staten har reglerats genom avtal men här anser regeringen att det behövs en ändring. Den bedömer att det behövs en nationell funktion i form av expertstöd till främst landstingen men också andra ansvariga huvudmän. Regeringen anför särskilt i uppdraget om vikten av att upprätta samarbetsformer för fördjupad brukarsamverkan samt att den nationella funktionen kan stödja kommuner, landsting och andra relevanta aktörer i framtagande av kurser och utbildningar, bland annat kring bemötande av och stöd till personer med dövblindhet när det gäller rehabilitering och omsorg.

Därutöver anser jag att det behövs ett bättre grepp om äldre dövblindas situation. De syns ju inte ens som siffror i statistiken men jag vet att de finns och isoleringen från kommunikationssamhället kan vara svår. Här behövs en ökad kunskap om dövblindhet inom landets äldreomsorg och bland anhöriga. Socialstyrelsen bör få ett tilläggsdirektiv om att särskilt se på denna fråga.

Regeringen anser att det även fortsättningsvis finns behov av en aktör med nationellt ansvar för att tillhandahålla tolkservice för förtroendevalda i organisationer för döva, hörselskadade och personer med dövblindhet och som uppfyller kriterierna om statsbidrag till handikapporganisationer. Uppdraget till Socialstyrelsen går ut på att stödet ska utgå på samma villkor som stöd till andra funktionshinderorganisationer. Det gäller utövningen av föreningsaktiviteter och opinionsbildande insatser.

Här anser jag att Socialstyrelsen bör få ett tilläggsuppdrag för att följande frågor ska kunna besvaras:

- ? Vad är dövblindtolkning utifrån personers med dövblindhet eget perspektiv?
- ? Hur kan personer med dövblindhet uppnå full delaktighet, jämlikhet, självständighet och självbestämmande i samhället?
- ? Myndigheternas prioritering av vilka aktiviteter personer med dövblindhet får möjlighet att delta i.

Statens målsättning för att underlätta livet för människor med dövblindhet är klar men nu är det viktigt att målsättningarna inte stannar på pappret utan att orden lyfter och blir verklighet.

Det som kallas *en aktör* i regeringens uppdrag till Socialstyrelsen måste bli ett slagkraftigt center med de resurser som krävs för att det ska kunna ge de verktyg landsting och kommuner behöver för att människor med dövblindhet i vilken ålder de än befinner sig och var de än bor ska kunna leva ett bra liv.

Stockholm den 21 september 2012

Barbro Westerholm (FP)